

انترناسیونال

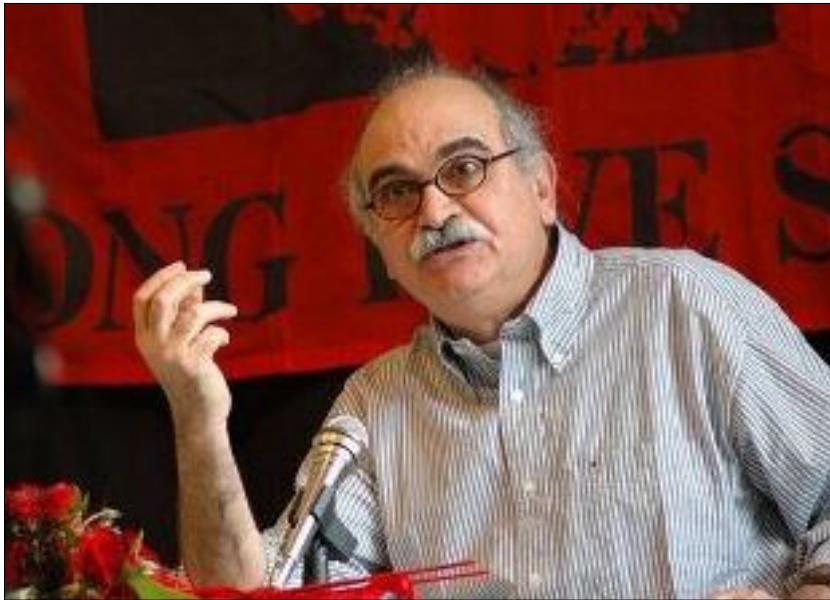
۱۰/۲۱

حزب کمونیست کارگری ایران

شماره ۵۵۳ ضمیمه

شنبه ۳۰ فروردین ۱۳۹۳، ۱۹ آپریل ۲۰۱۴

صاحبہ با حمید تقوائی

سال گذشته این قوانین تصویب شد و به تایید شورای نگهبان هم رسید. با این حال رژیم اعلام کرده است که این قوانین تازه هم موقتی است و بمدت پنج سال بطور آزمایشی اجرا خواهد شد. قبل از هر چیز همین واقعیت که رژیم هنوز ناگزیر است قوانین کیفری و جزائی اسلامی را آزمایشی و موقت بنامد نشانده‌ند و وجود مقاومت و اعتراض کسترده مردم علیه این قوانین و عدم پذیرش آنها در افکار عمومی در جامعه ایران و در سطح جهانی است.

اما در این مورد که این تغییرات تدمی بجلو بوده است باید بگوییم که تلاش کرده اند عبارات و جمله بندیها را تغییر بدهند و امروزی تر بکنند اما مبنا و فلسفه و مضمون ارجاعی قوانین و قضای اسلامی همچنان بقوت خود باقی است. مثلاً در لایحه جدید "شور" و "دینار" بعنوان واحد پرداخت دیه (خوبنها) حذف شده است اما دیه عضو و دیه نفس (و تعیین دیه زنان به میزان

انترناسیونال: به لایحه قصاص اشاره کردید. امروز این لایحه جای خود را به قانون مجازات اسلامی داده است که آخرین نسخه آن در اردیبهشت سال گذشته تصویب شد. گفته میشود قانون مجازات اسلامی در مقایسه با لایحه قصاص و قوانین قبلی قدیمی بیشتر است. مثلاً از این نظر که مجازات سنگسار در آن مسکوت گذاشته شده. نظر شما در این مورد چیست؟

حمید تقوائی: لایحه قصاص چنان صریحاً و مستقیماً ضد انسانی و ارجاعی بود که جمهوری اسلامی تحت فشار اعتراضات مردم و افکار عمومی در ایران و در سطح جهان ناگزیر شد آنرا کنار بگذارد. در سال ۱۳۷۰ نسخه جدیدی از قانون مجازات اسلامی را تدوین کردن و بطور آزمایشی به اجرا گذاشتند. بر سر این قوانین بین مجلس و شورای نگهبان اختلاف نظر و رفت و برگشتهای وجود داشت که بالآخر همانظور که گفتید در

انسانیت است و لذا کل این سیستم باید منحل بشود. در این سیستم حتی کسی که شش ماه حبس گرفته است حقوقش نقض شده است.

هدف دوم ما از انتشار بیانیه فراخواندن و شکل دادن به یک جنبش اجتماعی گسترشده علیه سیستم قضائی جمهوری اسلامی است. ما فکر میکنیم با توجه به اعتراضات وسیعی که همین امروز علیه احکام اعدام و کلا مجازات اعدام شاهد آن هستیم، با توجه به اینکه اعتراضات مردم و افکار عمومی در ایران و در سطح جهانی عملاً لغو سنگسار را به حکومت تحییل کرده است، و با توجه به مبارزات گسترده علیه حجاب اجباری و علیه جداسازی جنسیتی در دانشگاهها و استادیووهای ورزشی و غیره، سنگسار و قطع اعضای بدن و غیره بسیار فراتر میرود. خانه از پای بست و برآست! بیانیه اعلام میکنند که در جمهوری اسلامی از فلسفه قضائی تا مضمون قوانین و نوع جرم‌شناسی و کیفرشناسی و تا روند بازداشت جنبش وسیع علیه کلیت سیستم قضائی اسلامی فراهم است. حزب ما با تمام توان و امکانات خود برای شکل دادن به یک جنبش تلاش خواهد کرد.

مبارزه علیه حجاب و آپارتماید جنسی و دخالت حکومت در مهمنایها و جشنها و دیگر امور خصوصی مردم نیز جنبه دیگری از مقاومت و اعتراض همیشگی مردم علیه قوانین اسلامی است. یکی از عرصه های مهم و تعطیل ناپذیر فعالیت حزب ما نیز انشای پیگیر سیستم قضائی اسلامی، مبارزه علیه اعدام و سنگسار، و مقابله با آپارتماید جنسی و حجاب و دیگر قوانین ارجاعی اسلامی بوده است. انتشار بیانیه در مقطع کنونی چیست؟

حمدی تقوائی: روشن است که نه سیستم قضائی جمهوری اسلامی مساله تازه‌ای است و نه اعتراض و مبارزه علیه آن. از همان سال ۵۹ که متن اولیه لایحه قصاص منتشر شد اعتراض علیه قوانین و سیستم قضائی جمهوری اسلامی نیز شکل گرفت. عده‌ای از قضات و کلاید دادگستری علیه لایحه قصاص اطلاعیه دادند (که متعاقباً یا خانه نشین شدند و یا کشور را ترک کردند). حتی جبهه ملی در آن زمان علیه این لایحه فراخوان راهپیمایی داد و از خمینی حکم ارتداد گرفت. علیه حجاب نیز چند ماه بعد از روی کار آمدن رژیم اسلامی در روز جهانی زن در سال ۵۷ تظاهرات وسیعی شکل گرفت که اولین اعتراض وسیع اجتماعی علیه حکومت بود. از آن زمان تا امروز اعتراض علیه قوانین و محکمات و بخصوص کیفرهای اسلامی (نظمی اعدام و سنگسار و قطع اعضای بدن و غیره) مدام ادامه داشته است.

دم نه در ارتکاب جرم نسبت به فرزندان خود حقوق و بیوه ای دارند و نه در قبال عملکرد آنها مسئولیتی دارند و نه باید به خاطر اعمال بستگاشان دیه و جریمه ای ببردازند. اینها از ابتدایات علم قضاست و برای هر کس که مغزش در فیضه قم، یا "دانشگاه" الازهر، من محمد نشده باشد قابل درک و پذیرش است.

جنبه دوم خصلت انتقامجویانه قوانین اسلامی است. قصاص و مقابله به مثل اساس قوانین و قضای اسلامی است که اینهم کاملاً با درک و تلقی امروز بشر از عدالت در تناقض قرار میگیرد. این جنبه البته همانطور که اشاره شد مستقیماً به خصلت عشیرتی- قبیله ای جوامع اولیه مربوط میشود. انتقام و مقابله به مثل وقتی معنی پیدا میکند که خانواده ها - یا عشاير و قبایل- مقابل یکدیگر قرار میگیرند. وقتی فردی از یک قبیله به قتل میرسد و یا به "ناموس" یک خانواده بی حرمتی میشود، تقاضش را باید قبیله فرد مجرم پس بدهد. بدون روابط خونی- عشیرتی، بدون اولیای دم و پدر و جد پدری و دیده خانوادگی و غیره غیره، قصاص هم معنی و موضوعیتی نخواهد داشت.

انترناسيونال: اجازه بدھید در مردم قصاص بیشتر تامل کنیم. کسانی هستند که اصل چشم در برابر چشم را عین عدالت میدانند. دلیلشان هم اینست که عین درد و مصیبتی که بر قربانی روا شده باید در حق مجرم نیز اعمال بشود. پاسخ شما به این تلقی از عدالت چیست؟

حمدید تقوائی: اولاً جنایت جنایت است. چه بعنوان جرم واقع شود چه بعنوان کیفر! نفس قتل و یا مجرح و ناقص کردن یک فرد، عملی ضد انسانی، ضد فرد و ضد جامعه است و بهمین دلیل جرم محسوب میشود و باید به کیفر برسد. بنابر این قصاص

تقدس داده است و در قالب کلام خدا آنها را حفظ کرده و به عصر حاضر منتقل کرده است. از این نقطه نظر اسلام و همه مذاهب دیگر (اصل چشم در برابر چشم او لین بار در مذهب یهود و در کتاب تورات مطرح شده است) مثلاً کسر و جهل و تحجر عمل میکنند. پیامبران و قدیسین و خاخامها و آیت الله ها و کشیشها از نظرات و تلقیات عتیقه ای که زمینه های اجتماعی آن قرنهاست سپری شده دگم های جرمی و تغییر ناپذیر میسازند و هر جا و هر زمان بقدرت میرسند - مانند مسیحیت در اروپا قرون وسطی و اسلام در ایران امروز- تلاش میکنند آنرا به کل جامعه تحریل کنند. بدون مذهب - و نظام طبقاتی که به مذهب نیازمند است- قصاص و حد و تعزیر و شلاق و سنگسار و غیره از مدت‌ها قبل، در کنار مناسبات برده داری و اخلاقیات جوامع عشیرتی و پدیده های عتیقه ای نظیر خیش و داس مفرغی و کاروان شتر و آسیاب سنگی و غیره، به موزه عصر تحجر سپرده شده بود.

این خصلت خونی قبیله ای عشیرتی در سراسر قانون محاذات اسلامی بچشم میخورد. موضوع این قوانین نه افراد بلکه خانواده ها هستند. اعدام یا آزادی متهم به قتل به نظر اولیای مقتوں وابسته است، دیه از طرف "خانواده مجرم" به "خانواده قربانی" پرداخت میشود، پدر و جد پدری در موارد متعددی، از جمله در سرقت اموال فرزندان و حتی در قتل فرزندان، محاذات کمرتی نسبت به بقیه افراد دارد، در ازدواج دختر، رضایت پدریا جد پدری واجب است و غیره و غیره.

این بمعیان کشیدن پای خانواده ها تماماً با ابتدایی ترین موازنین مدبنت و جوامع مبتنی بر حقوق شهروندی متناقض و مغایر است. این از بدیهیات جوامع امروزی است که افراد بالغ و عاقل خود مسئول اعمال خود هستند و اگر جرمی مرتکب میشوند خود باید به کیفر برسند. پدر و جد پدری و اولیای

به نظر من عرصه مبارزه علیه سیستم قضائی یکی از مهمترین این عرصه ها است. باید توجه داشت که احکام قصاص و اعدام و سنگسار و شلاق و غیره بخشی از سیاست جمهوری اسلامی برای مراعوب کردن گذاشته شود.

انترناسيونال: آیا میتوان بدون سرنگونی رژیم سیستم قضائی آنرا کنار گذاشت که در بیانیه از لزوم انحلال سیستم قضائی جمهوری اسلامی صحبت میشود. آیا چنین امری امکان پذیر است؟

حمدید تقوائی: روشن است که انحلال سیستم قضائی جمهوری اسلامی تنها با سرنگون کردن این رژیم ممکن است اما این باعث نمیشود که از مبارزه در این عرصه دست بکشیم.

بر عکس، رابطه بین سیستم قضائی و کل حکومت کرده اما پر ضرورت و مبرمیت این مبارزه تاکید میکند. دامن زدن به یک جنبش اجتماعی علیه سیستم قضائی جمهوری اسلامی خود جزئی از مبارزه برای سرنگونی حکومت است. این در مورد مبانی و فلسفه قضای اسلامی توپیخ بدهید؟

حمدید تقوائی: در جواب به این سوال باید دو جنبه را از هم تفکیک کرد: جنبه اول خصلت قبیله ای - خانوادگی - خونی و جنسیتی بدون سرنگونی جمهوری اسلامی ممکن نیست

اما در همه این عرصه ها اعتراضات و مبارزات پیگیر و مدارومی جریان دارد. در تمامی این عرصه ها میتوان رژیم را به (خانواده ها از هم انتقام میگیرند) اما برای روشن شدن بحث بهترست به تفکیک این دو جنبه را بررسی کنیم و بعد به رابطه آنها با یکدیگر پردازیم.

تا آنجا که به جنبه اول مربوط میشود باید توجه داشت که قوانین اسلامی (مانند و توقع توده مردم از تغییر و بهبود شرایط را تعمیق و رادیکالیزم میکند و فضا و مناسبات خونی و پدر سالارنه شرایط سیاسی مساعدی برای شکلگیری یک جنبش انقلابی گسترش و وسیع برای بزرگشیدن رژیم و مصونیت آن در برابر تحریفات و دخالتگرها و نیروهای راست فراهم می‌آورد.

بدوی و عشیرتی هزار و چهار صد سال قبل است. جوهر ضد انسانی سیستم قضائی جمهوری اسلامی قابل تصحیح و مرمت نیست. این سیستم باید کلا کنار گذاشته شود.

انترناسيونال: آیا میتوان سخنی بیان نیامده است. دلیل هم روشن است. در قوانین اسلامی چنین قتلی نه تنها جنایت نیست بلکه واجب شرعی است!

در موارد فوق و موارد دیگری ظاهر عبارات و اصطلاحات تغییر کرده اما مضمون و محتوای قوانین تفاوتی نکرده است. در مورد سنگسار حتی همین تغییر ظاهری هم صورت نکرته است. در قانون مجازات اسلامی جدید کیفر رابطه جنسی خارج از ازدواج (زنا) همچنان سنگسار (رجم) اعلام شده است. فقط عبارتی اضافه کرده اند که در صورت عدم امکان اجرای رجم میتوان محکوم به سنگسار را اعدام کرد!

کلا این گفتمان "بهتر شده" و "پیشرفت کرده" تلاش سیاسی بخشی از خود حکومت است. بخشی که دفاع از دولت "تدبیر و امید" با کارنامه چهار اعدام در روز را وجهه همت خودش قرار داد است. این جزئی از تلاشهای جناهای حکومتی برای ایجاد این توهمند است که جمهوری اسلامی قابل اصلاح و استحاله است. اما البته واقعیت کاملاً عکس این نظریه را نشان میدهد. تا آنجا که به سیستم قضائی جمهوری اسلامی مربوط میشود همانظور که اشاره کردم بحث بر سر این یا آن قانون، و یا این یا آن حکم و محکمه نیست بلکه مساله بر سر کل فلسفه و تلقی و درکی از عدالت و قضایت است که متعلق به عهد عتیق و جوامع

موازنین محکمات

اصل در کلیه محکمات بر برائت متهم است.

محکمات باید بدور از تحریک و پیشداوری و در شرایط منصفانه برگزار شود.
محل محکمه، قاضی و هیات منصفه باید به نحوی تعیین شوند که این شرایط تامین گردد.

متهم و وکیل او حق دارند قبل از محکمه از کلیه ادلہ و مدارک و شهود دادستان، و یا طرف شاکی، مطلع شوند و آنها را بازبینی کنند.

حکم هر دادگاهی حداقل یکبار قابل فرجام خواهی توسط متهم، دادستانی و یا هر دو سوی دعاوی حقوقی است.

منوعیت دامن زدن به پیشداوری عمومی نسبت به محکمات و افراد درگیر در آن مدام که محکمه خاتمه نیافته است.

منوعیت محکمه افراد در شرایط و محیطی که فشار افکار عمومی امکان یک محکمه بیطرفانه را سلب و یا خدشه دار کرده باشد.

شهادت پلیس در محکمات ارزشی معادل شهادت سایر شهود دارد.

قاضی و دادگاه باید کاملا از روند بازپرسی و تحقیق مستقل باشند. صحت قانونی پروسه تحقیق باید توسط قضاوت ویژه ای مورد نظرات و تائید قرار بگیرد.

در قوانین جزایی تعدی و تجاوز به جسم و آسایش روحی انسان ها، خشونت علیه کودکان، خشونت علیه زنان، جرائم "ناموسی" علیه زنان، جرائم ناشی از تعصب و نفرت گروهی و جرائم توان با اعمال خشونت و ارعاب باید جرائم بسیار سنگین تری در قیاس با تعدی به حقوق ملکی و اموال اعم از خصوصی و دولتی محسوب گردند. مجازات های انتقامی و باصطلاح عترت آموزانه باید با مجازات های معطوف به اصلاح مجرم و مصون داشتن جامعه از وقوع مجدد جرم جایگزین شود.

از برنامه حزب کمونیست کارگری

در ماده های متفاوتی مسلمانان از غیر مسلمانان تفکیک شده اند. در همه این موارد در صورتیکه مجرم غیر مسلمان و قرآنی مسلمان باشد مجازات شدیدتر از موارد مشابه بین دو مسلمان است و بر عکس اگر قرآنی غیر مسلمان و مجرم مسلمان باشد مجازات خفیف تر است. در مورد ارتداد (ترک دین اسلام) و یا هر موردی که مرجع تقلید فتوای قتل کسی را بدهد (مثل مورد فتوای قتل سلمان رشدی) به قتل رساندن فرد مزبور نه تنها جرم نیست بلکه از واجبات شرعی است.

اما اسلامی بودن سیستم قضائی تنها به غیرعادلانه بودن

ها از تعریف جرم و تعیین مجازات تا روند دادگاهها و محکمات و دسته بنده مجرمین بر حسب عقاید دینی و بومیان سرخپوست آمریکای مذهبی و تا بحقوقی مفتر زنان و مسکوت گذاشتن کامل حقوق کودکان و غیره قابل مشاهده است.

در قانون مجازات اسلامی بندهای متعددی به تفاوت میان مسالمان و غیر مسلمان اشاره میکند. مثلا در رابطه خارج از مسالمان مشاهده کنید. بی آنکه اسلام (یا یهودیت) نقش و تاثیری در این جوامع داشته باشد.

کاری که اسلام میکند همانطور که اشاره کردم تقدس بخشیدن و در نتیجه دگم و منحمد و متحجر کردن این درک اصولا جرم محسوب نمیشود- اگر اولیه از عدالت و قضاؤت و انتقال مجازات اسلامی از دنیای امروز است. این اسلامی را مشخص میکند و از آن نقطه نظر ربط مستقیمی به اسلام ندارد (و یا به مذهب یهود

مجرم منتفی است! این تلقی بدی و عهد دقیانوسی از جرم و کیفر و عدالت به جوامع مدرن و مدنی امروزی هیچ ربطی ندارد. در قوانین قضائی جمهوری اسلامی این جنبه "به کیفر رساندن عضو مشابه از خانواده مجرم" مسکوت گذاشته شده - ماهیت ضد انسانی و جنایتکارانه این امر عیان ترا از آنست که مرتعجن حاکم در ایران جرات اجرای آنرا داشته باشند- اما جنبه های دیگر نظیر قطع و نقص عضو مشابه در قصاص عضو، رضایت ولی دم در قصاص نفس، پرداخت خونبها از جانب خانواده قاتل، و تعیین خونبها زن معادل نصف خونبها مرد و غیره همچنان حفظ شده است. تمام این موازین بشدت ارتقایعی و ضد انسانی است. تنها نمونه مشروط کردن اعدام افراد به نظر اولیای دم را در نظر بگیرید. این به نوعی شریک جرم کردن خانواده مقتول در جنایات حکومت است. حکومت فردی را دستگیر میکند، شکنجه میکند و در دادگاههای که تماما بیدادگری است و بر حسب قوانین پوسیده و عصر حجرى خود به اعدام محکوم میکند و بعد طناب دار را بدست خانواده مقتول میکند! این جنبه دیگری از توحشی است که تحت عنوان سیستم قضائی اسلامی بر جامعه حاکم کرده اند!

شانیا در فلسفه قصاص مقابله به مثل تنها به اعضای بدن محدود نیست، بلکه جنسیت و موقعیت اجتماعی و خانوادگی افراد نیز از مبانی قصاص و مقابله بمثل محسوب نمیشود. بر اساس قرآن باید آزاد در برابر آزاد، و برهه در برابر برد، وزن در برابر زن" قصاص بشود. اصل چشم در برابر چشم اینجا به جنسیت و موقعیت اجتماعی افراد بسط داده شده است! اگر برده ای بقتل رسید باید از اسلامی چیست؟ آیا تاثیر اسلام را بجز این جنبه انتقامجوئی خونی- عشيرتی در متن و مضمون این قوانین و یا جنبه های دیگری از سیستم قضائی حاکم در ایران میتوان مشاهده کرد؟

حمید تقوائی: انتقامجوئی خونی- عشيرتی زمینه های اجتماعی قوانین اسلامی و بر این اساس مبانی و فلسفه قضای اسلامی را مشخص میکند و از این نقطه نظر ربط مستقیمی به اسلام ندارد (و یا به مذهب یهود مرتکب جرم میشود، و "عضو مشابه" در خانواده مجرم به کیفر میرسد! ثانیا خانواده مقتول و یا قربانی جرم مدعی و شاکی است و نه جامعه! اگر خانواده فرد قربانی رضایت بدهد مجازات

هیچ مرجع دیگری حق دخالت در آن را ندارد. تنها در صورت رابطه جنسی افراد بزرگسال با کودکان و جوانان زیر سن قانونی، و یا در صورت عدم رضایت یکی از طرفین در رابطه جنسی بین بزرگسالان، یعنی در صورت تجاوز جنسی، قانون باید دخالت کند و به موضوع رسیدگی کند. در قوانین امروز حتی رابطه جنسی شوهر با زن در صورت عدم رضایت او تجاوز و جرم محسوب میشود. قوانین اسلامی کاملاً بر عکس عمل میکنند. ازدواج با دختر نه ساله مجاز و شرعاً است، رابطه مجاز و شرعاً است، رابطه جنسی با همسر، هرگاه مرد اراده کند و مستقل از رضایت زن مشروع است - بموجب آیه زنان کشتار شمایند ... و بر عکس امتناع زن معتبر است و قابل مجازات محسوب میشود، اما رابطه جنسی خارج از ازدواج و یا رابطه همجنسگرایان با یکیگر، حتی اگر همه افراد ذیربیط راضی باشند، جرم محسوب میشود و مستحق سنگسار و اعدام است! این سیستم واژگونه تنها از عملکرد مذهب بعنوان کلید دار اخلاقیات- آنهم اخلاقیات متوجه و مرد سالانه متعلق به عهد عتیق- نشات میگیرد و بس.

جنبه دیگر جرم‌های عقیدتی است. همانطورکه در بیانیه هم آمده است در سیستم قضائی اسلامی غیر مسلمانان، شهرمندان درجه دوم محسوب میشوند و بیخدايان انسان بحساب نمی‌آیند. در بندهای مختلفی از قانون مجازات اسلامی صراحتاً برای غیر مسلمانان مجازات‌های سنگین تری مقرر شده است. به عبارت دیگر مذهب و عقیده شهرمندان در موقعیت حقوقی متهمن و قضوات در مورد آنان نقش مهم و تعیین کننده ای ایفا میکند. برخورد جمهوری اسلامی به "فرقه ضاله بهائیت" و یا فرقه های دراویش تنها یک نمونه از جنایات حکومت در بخورد به این نوع جرائم عقیدتی است. در اعدام‌های جمعی تابستان ۶۷

کار قوه قضائیه در جمهوری اسلامی، پرداختن به کنش‌ها و رفتارهای شخصی افراد است. شیوه لباس پوشیدن، سلیقه‌های شخصی و یا حتی نحوه اندیشه‌ی افراد مورد قضاؤ قرار می‌گیرد. بنظر شما نظام قضائی تا چه حد مجاز است در این زمینه رفتارهای شخصی قضاؤ کند؟

حمید تقواei؛ جنائی کردن زندگی خصوصی افراد از ویژگیهای همه مذاهب است. مذهب همیشه بعنوان پلیس اخلاقیات و کلید دار بهشت و جهنم در جامعه ظاهر شده است. و زمانی که در قدرت قرار میگیرد این دخالتگری و قضاؤ در مورد زندگی خصوص افراد را به قانون و جزئی از سیستم قضائي جامه تبدیل میکند. در اروپای قرون وسطی مسیحیت این نقش را ایفا میکرد و در ایران جمهوری اسلامی نیز اسلام همین نقش را ایفا میکند.

فصل مهمی از قانون مجازات اسلامی به رابطه جنسی افراد با یکدیگر اختصاص دارد. رابطه جنسی خارج از ازدواج (زن)، همجنسگرایی مردان (لواط)، همجنسگرایی زنان (مساحقه)، رابطه و لذت‌جویی جنسی بدون مقابله کامل (تفخیذ)، قوادی (یهم رساندن افراد برای زنا و لواط)، قذف (نسیت دادن زنا و لواط به افراد دیگر)، همه اینها به تفصیل و در جزئیات در "قانون مجازات اسلامی" مورد بحث قرار گرفته و مجازات‌ها مختلفی از اعدام و سنگسار تا ضربات شلاق و تعزیر و دیه و غیره برای آنها مقرر شده است. در همه این موارد نیز حساب مسلمانان و غیر مسلمانان بر همان مبنایی که بالاتر توضیح داد از یکیگر جدا شده است.

مفاد هیچیک از این بندها و ماده‌ها بر مبنای ابتدائی ترین موازین قضائی امروزی جرم محسوب نمیشود. گرایش جنسی افراد بزرگسال و یا رابطه جنسی آنها با یکدیگر امر خصوص آنهاست و نه دولت و نه سران قوم و قبیله (پدر و اجداد پدری) و نه

شیوه‌های علمی و عینی اثبات جرم. بعنوان نمونه حقوق کودکان و نحوه برخورد به بزهکاران نوجوان یک نصل مهم قوانین کیفری در جوامع امروزی است اما در جمهوری اسلامی نه تنها از حقوق ویژه کودکان و نوجوانان خبری نیست بلکه سرقت اموال فرزندان و کشنن فرزند بوسیله پد و یا جد پدری تخفیف ویژه دارد! و یا تجاوز به دختران ۹ ساله تحت عنوان ازدواج شرعاً مجاز و قانونی شناخته میشود. (در کتاب تحریر الوسیله خمینی حتی شهوت رانی و لذت جوئی جنسی از طریق تماس با دختران شیرخواره بلامانع اعلام شده است!) وقتی چند ماه پیش روزنامه آسمان قوانین قضاص را غیر حقوق حیوانات را بر سمیت قصاصی جامه تبدیل میکند. در اینسان خواند امام جمعه ها و مقامات حکومتی با استدلال "قصاص از محکمات اسلام است" به آن حمله کردند. (آیات و احادیث جزء محکمات است اما اثر انگشت و دیگر دلایل عینی جزو قرائن و امارات درجه دو محسوب میشود و باید ممنوع شد) مذهب مسیحی و زردشتی و یهودی) و بطرق اولی سی خدایان مطلقاً هیچ حق و حقوقی ندارند. بر سمت شناسی حقوق شهرمندان مستقل از مذهب و عقیده جنسیت و "برده و آزاد" بودن آنها، دفاع از حقوق کودکان، رعایت حقوق متهمن و محکومین، در نظر گرفتن زمینه های اجتماعی و اقتصادی وقوع جرم، تربیت و آموزش مجرمین و مجازات‌ها مختلفی از اعدام و سنگسار تا ضربات شلاق و تعزیر و دیه و غیره برای آنها مقرر شده است. در این مراجعت عصر ما است. در دفاع از این سیستم میتوان به کوهی از مباحث و استدلالات علمی و جامعه شناسانه متکی شد. سیاست قضائی متوجه اسلامی استدلایل ندارند. این یک سیستم بجزی و متوجه و عقب مانده گفته میشود هرگاه متهم اقرار به ارتکاب جرم کند، اقرار وی معتبر است و نوبت به ادله دیگر نمی‌رسد! یعنی اقرار بر دلایل عینی مقدم است! در ادامه این ماده آمده است که اگر "قرائن و امارات مخالف اقرار باشد در این صورت دادگاه، تحقیق و بررسی لازم را انجام می‌دهد و قرائن و امارات مخالف اقرار را در رأی ذکر می‌کند". یعنی قرائن در حکم ذکر میشود اما در هر حال در حکم داده شده بر اساس اقرار تغییری داده نمیشود.

همین امروز پرونده ریحانه جباری، که با شکنجه از او اعتراض به قتل عمد گرفته اند و بر همین مبنای حکم اعدامش را صادر کرده اند و همه دلایل و گرفته اند، آخرین نمونه از جنایات کاملاً شرعاً و قانونی جمهوری اسلامی را به نمایش میگذارند. این وضعیت را در فساد و ارتشا و اختلاس و باندباری و پرونده سازیهای سیاسی حکومت ضرب کنید تا عمقد فاجعه ای که تحت نام قضاؤ و محکمات اسلامی در ایران در جریان است آشکار شود. و بالاخره آخرین نکته در مورد خصلت اسلامی سیستم قضائی حاکم در ایران شیوه و مبانی توجیه و دفاع از این سیستم است. قضای اسلامی تمام اعتبار و حقانیت خودش را از آیات و احادیث میگیرد. است در سیستم قضائی مدرن این نوع دلایل عینی کاملاً بر اقرار و شهادت و سوگند مقدم هستند و ارجحیت دارند. هر کس به هر دلیلی (از جمله زیر فشار شکنجه که در سیستم قضائی جمهوری اسلامی تحت عنوان تعزیرات بسیار رایج و متداول است) ممکن است به جرمی اعتراض بکند و یا در دادگاهی شهادت بدهد، اما اثر انگشت و دی. ان. را نمیشود جعل کرد. در بخش مربوط به "ادله اثبات در امور کیفری" در قانون اثبات اسلامی نه تنها به دلایل مجازات اسلامی نه تنها به دلایل عینی وقوع جرم شاره ای نشده است بلکه در یک ماده صریحاً گفته میشود هرگاه متهم اقرار به ارتکاب جرم کند، اقرار وی معتبر است و نوبت به ادله دیگر نمی‌رسد! یعنی اقرار بر دلایل عینی مقدم است! در ادامه این ماده آمده است که اگر "قرائن و امارات مخالف اقرار باشد در این صورت دادگاه، تحقیق و بررسی لازم را انجام می‌دهد و قرائن و امارات مخالف اقرار را در رأی ذکر می‌کند". یعنی قرائن در حکم ذکر میشود اما در هر حال در حکم داده شده بر اساس اقرار تغییری داده نمیشود.

همین امروز پرونده ریحانه جباری، که با شکنجه از او اعتراض به قتل عمد گرفته اند و بر همین مبنای حکم اعدامش را صادر کرده اند و همه دلایل و

حقوق متهمین و مجرمین

بدون اعلام جرم فقط ۲۶ ساعت اجازه بازداشت وجود دارد. این بازداشتگاه موقت نباید زندان باشد. بلکه بخشی از مقر نیروی انتظامی است که تسهیلات متعارف را دارد.

قبل از دستگیری باید حقوق فرد بازداشتی به اطلاع او برسد.

هر کس حق فراخواندن وکیل و یا شاهد برای دستگیری و بازجویی خود را دارد. هر کس حق دارد حداکثر تا یک ساعت پس از بازداشت دو بار تلفنی با وکیل و نزدیکان خویش و یا هر کس که صلاح میداند تماس بگیرد.

ماموران انتظامی قبل از اعلام جرم حق ندارند بدون اجازه فرد از او انگشت نگاری کنند، عکس بگیرند و یا آزمایش‌های پزشکی و تست‌های کروموزومی بعمل بیاورند.

به مجرد دستگیری باید بستگان درجه یک بازداشتی و یا هر کس که خود او تعیین کند از بازداشت وی مطلع شوند.

هر نوع شکنجه، ارعاب، تحقیر و اعمال فشار فکری و روانی بر افراد بازداشتی و متهمین و محاکومین مطلقاً منوع است و مباردت به آن جرم جنایی محسوب می‌شود.

کسب اعتراف با تهدید و تطمیع منوع است.

مقاومت غیر خشونت آمیز در برابر دستگیری، تلاش غیر خشونت آمیز برای فرار از زندان و یا اجتناب از دستگیری بخ خودی خود جرم نیست.

نیروهای انتظامی بدون کسب اجازه از خود فرد و یا از مرعج قضائی صاحب صلاحیت حق استنطاق و بازرسی شهروندان و یا ورود به اماکن خصوصی آنها را ندارند.

استقلال پزشکی قانونی و نهادهای تخصصی و لابراتوارهای فنی و علمی و پزشکی که وظیفه بررسی مدارک عینی جرم را بر عهده می‌گیرند، از پلیس و نیروهای انتظامی، این نهادها باید تابع دادگستری باشند.

مرجع دریافت و بررسی شکایت از پلیس باید مرğu مستقل از پلیس و نیروهای انتظامی باشد. نتایج تحقیقات این مرجع باید علناً به اطلاع عموم برسد. کل پرونده‌ها و اطلاعات نیروهای انتظامی در مورد هر فرد باید به سهولت برای او قابل دسترسی و مطالعه باشد.

ناظر بودن قوانین کار و امور اجتماعی و رفاه و بهداشت عمومی بر شرایط زیست و فعالیت اقتصادی زندانیان.

اداره زندانها باید بر عهده نهادهای مستقل از پلیس و نیروهای انتظامی و تحت نظر مستقیم دادگستری قرار گیرد.

هیات‌های بازرسی منتخب مردم حق دارند به تشخیص و انتخاب خود و لو بدون اطلاع قبلی از ازندان‌ها بازدید و بازرسی نمایند.

از برنامه حزب کمونیست کارگری

دادگاههای پنج دقیقه ای در تابستان ۱۷ انجام می‌گیرد. بسیاری از مخالفین سیاسی را

از اعدامهای سیاسی تحت عنوان محاربه و مفسد فی الارض و مخالفت با اسلام و ولی فقیه (اتهام رایج در اسلامی اعمال می‌شود. اعدام جمعی هزاران نفر در تابستان ۶۷ تنها یک نمونه از جنایات جمهوری اسلامی است. بسیاری

بزنند، و یا اعدام و سنگسار کنند، یا دست و پایش را قطع کنند جنایتی اتفاق افتاده است و مرتکبین آن باید خود تحت تعییق قرار بگیرند. به همین اعتبار ما اعدام را قتل عمد دولتی میدانیم و خواهان لغو آن در همه کشورها هستیم. به طریق اولی سنگسار و شلاق و قطع عضو نیز مجازاتهای ضد انسانی و وحشیانه است که عاملین و مجریان آن باید به تحت محکمه قرار بگیرند. باید توجه داشت که قطع عضو نه تنها بعنوان قصاص - که در خود عملی جنایتکارانه است - بلکه بعنوان حد سرقت (قطع انگشتان دست راست و پای چپ) و بعنوان یکی از حدود محاربه، (قطع دست راست و پای چپ) نیز مقرر شده است! (مجازات دیگری که برای محارب در نظر گرفته شده اعدام است). یعنی در جمهوری اسلامی کسی را به جرم ارعاب مردم و یا ایجاد نا امنی در محیط، که بعنوان یکی از موارد محاربه در قانون مجازات اسلامی ذکر شده، میتوان بازداشت کرد و دست و پایش را قطع نمود و یا به جوشه اعدام سپرد!

اما مساله از شنیع و جنایتکارانه بودن این نوع مجازاتهای فراتر می‌رود. مساله اینست که بسیاری از این احکام در مورد "جرائم‌های" هائی مثل رابطه جنسی خارج از ازدواج و یا همجنس‌گرایی مقرر شده است که در هیچ جامعه‌ای که بوشی از تمدن برد باشد اساساً جرم محسوب نمی‌شود. سنگسار "زنگاران" شبیه در آتش سوزاندن "ساحره‌ها" و "زنان بدکاره" در اروپای قرون وسطی است. رنسانس و عصر روشنگری مسیحیت را به درون کلیساها و "عقاید شخصی" پیروانش عقب نشاند و به دوران سیاه حاکمیت کلیسا پایان داد و حالا در ایران تحت حاکمیت اسلامی شاهد همان بساط هستیم.

در مورد مجازات اعدام لازمست بر این نکته تاکید کنم که این مجازات وسیعاً در مورد مخالفین سیاسی جمهوری

نیز هزاران نفر را به جرم نماز نخوانند و یا اشهد نگفتن در محاکمات پنج دقیقه ای به اعدام محکوم کردند. این اعدامها البته ریشه و دلایل سیاسی داشت اما تنها یک سیستم حقوقی اسلامی میتواند یه این قتل عام وجهه و چهره قانونی بدهد.

حجاب اجباری و بازداشت و مجازات زنان بخاطر عدم رعایت آن یا محاکوم کردن افراد بخاطر عدم رعایت واجبات شرعی و یا توهین به مقدسات و غیره از نمونه های دیگر عملکرد ضد انسانی سیستم قضائی جمهوری اسلامی است. در قضای اسلامی همه شرایط برای اعمال جنایت قانونی و رسمی و سازمان یافته فراهم است. در این سیستم میتوان فردی را بخاطر جرمی که جرم نیست بازداشت کرد، با تعزیر از او اعتراض گرفت، بر اساس علم قضی محاکومش کرد و به شیوه هائی که خود مصدق شنیع ترین جنایتها است یعنی سنگسار و شلاق و قطع عضوی "مجازات" رساند. این بهیچوجه یک سناریوی فرضی نیست. امریست که هر روز در جامعه اتفاق می‌افتد.

انترناسیونال: بیانیه کیفرهای اسلامی نظری سنگسار و شلاق و قطع عضو را از مصادیق قتل و شکنجه دانسته است. در بیانیه همچنین گفته شده است که در جمهوری اسلامی بیگناهان اعدام می‌شوند. آیا در مواردی هم که متهمین واقعاً مرتكب جرم شده اند باید آنها را بیگناه و مجازاتشان را از مصادیق قتل و شکنجه دانست؟

حمید تقواشی: به نظر من مجازاتهای نظری سنگسار و شلاق و قطع عضو نوعاً و فی النفسه عملی جنایتکارانه است. بحث بر سر پرونده‌ها و احکام مشخص نیست بلکه مساله نفس این نوع مجازاتهای است. در هر جامعه ای و به هر دلیلی کسی را شلاق

بیاندازیم باید این نمونه را در مقابل چشم جهانیان قرار داد. باید با بی آبرو کردن جمهوری اسلامی اعدام را در همه جای دنیا منع کرد. باید این نمونه را افشا کرد و به همه نشان داد که نه با اعدام بلکه با ریشه کن کردن فقر و ناباری ها میشود. جلوی جنایت را گرفت. نه تنها در ایران بلکه در خود غرب صنعتی هم این سرمایه داری هست که بی تامینی اقتصادی و فقر و محرومیت و خرافات مذهبی و قومی را باز تولید میکند و زمینه جرم و جنایت را فراهم میکند. با نمونه جمهوری اسلامی که وحشیانه ترین و ضد انسانی ترین سیستم حقوقی عصر حاضر است میتوان پیشرفتنه ترین سیستم حقوقی امروز را هم زیر سوال برد و اعلام کرد نه تنها سیستم حقوقی و قضائی بلکه کل جامعه باید بر مبنای انسان و حرمت انسانی اداره بشود. و من امیدوارم زمانی که ما جمهوری اسلامی را سرنگون کنیم یک نمونه ای از یک جامعه انسانی و درک و نگرش جدیدی از حقوق و مقوله جرم و کیفر و عدالت بدست بدھیم که فرسنگها از پیشرفتنه ترین جامعه امروزی جلو تر و انسانی تر باشد. الان متاسفانه جامعه ایران در ته صفت است. نه مردم بلکه حکومت اسلامی این وضعیت را بوجود آورده. درک مردم از عدالت و جرم و مجازات این نیست که جمهوری اسلامی بر جامعه تحمیل کرده است. با بزرگشیدن این حکومت سیستم قضائی جامعه ایران در جمهوری سوسیالیستی نمونه و الگوئی خواهد شد براي کل جامعه بشری عصر حاضر."

۲۰۱۴ آوریل ۱۷

جامعه دامن زده میشود. اگر این بساط از جامعه جمع بشود، اگر فقر و تبعیض نباشد، اگر خرافات و تعصبات قومی و نژادی ریشه کن بشود و ناموس پرستی و اخلاقیات پوسیده و عقب مانده مذهبی بر جامعه حاکم نباشد، جرم و جنایتی هم صورت نخواهد گرفت. بنابراین اولین نکته اینست که باید زمینه های اقتصادی و اجتماعی جرم و جنایت از بین برود. ولی تا زمانی که به چنین جوامع انسانی برسیم و در مقابل جرائمی که بهر دلیلی ممکن است در این جوامع اتفاق بیافتد هدف و فلسفه حقوقی و قضائی باید از یکطرف مصونیت جامعه باشد و از طرف دیگر آموزش افراد مجرم و بازگرداندن آنها به زندگی عادی اجتماعی. نه جامعه از کسی انتقام میگیرد و نه مجرمین گناهکاران و خطاکاران بالفطره و غیر قابل تغییر محسوب میشوند. ازینرو است که ما معتقدیم نه تنها مجازات اعدام بلکه حبس ابد هم باید ملغی شود. زندان هم در واقع مکانی برای آموزش افراد است برای باز گشتن به زندگی اجتماعی.

...

به نظر من یک وظیفه حکومت انسانی جانشین این رژیم اینست که تمامی این قضا شرع و تمام کسانی که در تصویب قوانین واجراه قوانین اسلامی دست داشته اند را بمحاکمه بکشد. این یک آموزشی است برای بشریت امروز. ظالمانه ترین، کریه ترین، وسیعترین، شنیع ترین و وحشیانه ترین اعدامها در جمهوری اسلامی رخداده است و به نظر من اگر بخواهیم اعدام را در کل دنیا بر

قوایین و آزادی بیقید و شرط مذهب و بی مذهبی، رفع تبعیضات مذهبی و قومی و خرافات ریشه کن ازad و داوطلبانه میان بزرگسالان، وغیره نیز مبانی حقوق و آزادیهای شهروندان محکمات و قضاؤتش هیچ اعتبار و حقایقی ندارد. کسانی در سیستم قضائی رژیم اسلامی به مجازاتهای جنایتکارنه ای نظیر شلاق و اعدام و زندان و سنگسار و قطع عضو محکوم میشوند که یا جرمی مرتکب نشده اند و یا جرمشان ثابت نشده است. بهمین دلیل همانطور که در بیانه گفته شده است محکومین در جمهوری اسلامی همه از نظر حقوقی بیگناه محسوب میشوند.

بازیها و فساد و ارتشا و پرونده سازهای سیاسی و امنیتی برای مخالفین هم صرف نظر کنیم، سیستم قضاؤ اسلامی بخارط نفس قوانین و معیارها و موازن بشدت عقب مانده و ضد انسانی محکمات و قضاؤش هیچ اعتبار و حقایقی ندارد. کسانی در سیستم قضائی رژیم اسلامی به مجازاتهای جنایتکارنه ای نظیر شلاق و اعدام و زندان و سنگسار و قطع عضو محکوم تاک این موضوعات نمیشوند. در ماه مارس ۲۰۰۸ در مصاحبه تلویزیونی با کانال جدید در مورد لایحه قصاص به سوال مشابهی در مورد سیستم قضائی مورد نظر حزب پاسخ دادم که تکرار آن در اینجا میتواند پاسخ به این سوال شما را تکمیل کند.

"در جامعه انسانی که ما خواستار آن هستیم و در برنامه یک دنیای بهتر هم بروشی چنین جامعه ای را معرفی کرده ایم، فلسفه و اساس سیستم قضائی و کیفری دو جنبه دارد: یک مصون داشتن جامعه از جرمها و مرتکب نشده اند باید آزاد بشوند و متهمنین دیگر بر اساس چونین غیر مذهبی و عادلانه و پیشو و تجدید محاکمه بشوند. بعنوان آخرین سوال به نظر شما قوانین و کلایک سیستم قضائی که اکثریت بالائی از جرمها و میگیرد ریشه های اقتصادی و اجتماعی دارد. ریشه جرمها در به زندگی اجتماعی و جلوگیری از تکرار جرم. این را هم بگوییم که در جامعه ای از جرمها و میگیرد ریشه های اقتصادی و اجتماعی دارد. ریشه جرمها در جوامع امروزی نظام طبقاتی سرمایه داری است. بنا براین وقتی در مورد یک جامعه ایده ال صحبت میکنیم فرض اینست که زمینه های اقتصادی و اجتماعی وقوع جرم از بین رفته و یا به حداقل ممکن است. امروز اگر در همه کشورها، حتی در پیشرفتنه ترین جوامع صنعتی نظری آمریکا و انگلیس و فرانسه وغیره، جرمها و جنایات را ممنوعیت پلیس مخفی، و تا مورد بررسی فرار بهدھید مبینید اکثریت قریب به اتفاق آنها در فقر و بیکاری و عدم تامین اجتماعی و اقتصادی، و یا در تعصبات مذهبی و ملی و قومی و اخلاقی و "ناموسی" ای ریشه دارد که عمدتاً توسط حکومت و طبقه حاکمه در

بازی تحت عنوان قاچاقچی و دیگر جرمها و عادی اعدام میکنند. اعدام مخالفین سیاسی یک وجه مشترک همه حکومتها دیکتاتوری است اما تنها قوانین اسلامی اجازه میدهد که اعدام مخالفین در چنین اعدام بیسابقه و فاجعه باری صورت بگیرد. یک مساله مهم دیگر عدم تناسب جرم و کیفر در قضای اسلامی است. در بسیاری از موارد جرمها که کیفر آنها اعدام مقرر شده، حتی طبق قوانین کشورهای که اعدام در آنها مجاز است، مستحق مجازات اعدام نیستند. علاوه بر تعیین مجازات اعدام برای موارد نظیر رابطه خارج از ازدواج یا همجنسيگرائي که اساساً جرم نیست، در مورد جرمها نظیر تکرار سرفت تا چهار بار، توهین به پیغمبر و ائمه، محاربه (نظیر مرعوب کردن مردم)، فساد فی الأرض (که یک مصدق آن نشر اکاذیب است) نیز مجازات اعدام مقرر شده است. حتی اگر در همه این موارد متهم واقعاً جرمی مرتکب شده و جرم او ثابت شده باشد، باز برمبنای ابتدائی ترین اصل حقوق قضائی- یعنی تنااسب کیفر با جرم- نباید به اعدام محکوم بشود. بقول بیانیه، اعدام در همه جای دنیا جنایت است اما در جمهوری اسلامی اعدام جنایت به توان دو است. در سیستم قضائی جمهوری اسلامی رسماً و قانوناً بیگناهان اعدام میشوند. از سوی دیگر فرض اثبات جرم متهمنین در جمهوری اسلامی یک فرض کاملاً بی پایه و تخلیلی است. در جمهوری اسلامی سیستم بازداشت و محکمات و قضاؤ و انتبار ادله - که همانطور که دیدیم یک موردش ارجحیت اقرار بر دلایل و قرائن عینی است- وغیره چنان بدوي و عقب مانده و سست و بی پایه است که هیچ محکمه و حکم قضائی اعتبار ندارد. در این سیستم اثبات جرم، حتی جائی که متهمن جرمی مرتکب شده باشد، عمل امکان پذیر نیست. حتی اگر از همه باند

**انترناسيونال
نشریه حزب کمونیست کارگری**
سردپیر: بهروز مهرآبادی
مسئول فنی: نازیلہ صادقی
ای میل: anternasional@yahoo.com
انترناسيونال هر هفته روز جمعه منتشر میشود